

çalıştırılması anlamlıdır.

4. Temel Amaç:

"Hekimlik mesleğinin, toplumun, halkın değişen sağlık gereksinimlerine uyum göstermesini sağlayacak, meslek içi önlemleri almak ve uygulamak."

TTB'nin üç temel alanda yükümlülükleri söz konusudur:

- a) Mesleki alan ve eğitim,
- b) Çalışma ve yaşam koşulları/özlük hakları,
- c) Toplumun sağlığı.

T.T.B., Türkiye'de tıp mesleğinin;

a) Geçmişten gelen olumlu özelliklerini korumak,

b) Bunların genç hekim kuşağına taşınmasını sağlamak ve güvence altına almak.

d) Hekimliği bir bilim, sanat ve meslek olarak, sürekli güncel gereksinimleri sağlayacak seviyede tutmak.

e) Türkiye'nin sağlık gereksinimlerini karşılayacak ve mesleki uygulamanın niteliğini arttırmak için, hekimlerin bilgi ve becerilerini birbirlerine aktaracakları mesleki karar ve denetim mekanizmaları kurmak, çalıştırmak ve geliştirmek.

5. Eğitim Alanındaki Yetkiler:

- a) Hekimlik lisansını onaylamak, (Geçici ve kalıcı meslekten men cezası vermek)
- b) Tıp Fakültesi eğitimi ve kurumsal uzmanlık eğitimi mekanizmalarında katılan taraflardan biri olmak.

c) Sürekli eğitimde kredi ve sertifikalandıran esas kurum olmak.

Mesleki denetim açısından; Türkiye'de uygulanan hekimlik mesleğini, mesleki ilkeler ve standartlar yönünden tüm hekimler adına denetler.

6. Özlük Hakları:

Hekimlerin kamu ve özel işyerlerinde çalışma ve yaşam koşulları konusunda taraf olmak.

Kamuda: İşveren karşısında koşulların iyileştirilmesi süreçlerinde taraf olmak.

Özelde; Kurumlarla yapılan sözleşmelerde taraf olmak.

7. Örgütlenme:

a) İl Bazında;

Bir ilde tabip odası, ildeki hekimlerin önerisi ve Genel Kurulun onayı ile açılır. (Sayı sınırı 100 olabilir.)

Tabip Odası Genel Kurulu; tüm hekimlerin katılımı ile yapılır.

Genel Kurul: İl Hekim Meclisini seçer. (Meclis için değişik listeler yarışır. Bu yarışta listeler her birim için- sayısal temsil oranında- aday gösterirler.)

İl Hekim Meclisi: T.O. Yürütme Kurulunu seçer. Merkez delegelerini, seçer (Onur Kurulu ve Denetleme Kurulu Genel Kuruldan seçilebilir.)

b) Merkezi Düzeyde:

İl delegeleri TTB, GYK'nu seçer. (Her bin üyeye 1 kişi)

GYK- Merkez Yürütme Kurulu'nu seçer. (11 ki-

şi)

Ankara'da oturma zorunluluğu yok.

İl düzeyinde; ilin önerisi. TTB Genel Kurulunun onayı ile ilde Tabip Odası kurulur.

200 üyeye kadar; 5 Yönetim Kurulu üyesi

10 üyeye 1 temsilci, 20 kişilik temsilciler kurulu.

500 üyeye kadar; 7 Yönetim Kurulu üyesi

20 üyeye 1 temsilci, 25 kişilik temsilciler kurulu.

1000 üyeye kadar; 7 Yönetim Kurulu üyesi

40 üyeye 1 temsilci, 25 kişilik temsilciler kurulu.

5000 üyeye kadar; 7 Yönetim Kurulu Üyesi

100 üyeye 1 temsilci, 50 kişilik temsilciler kuru-

lu.

5000+ ; 7 Yönetim Kurulu Üyesi

200 üyeye 1 temsilci.

Merkeze Delege gönderme:

Üye sayısı ne olursa olsun

Her T.O. -en az 2 delege gönderir.

500'e kadar her 100 üyeye 1 delege.

501-1000'e kadar her 250 üyeye 1 delege.

6023 Sayılı Yasa'nın Değiştirilmesi ve yeni yasa hazırlanması hakkında*

AMAÇ:

1982 Anayasasının yürürlüğe girişinden sonra Türkiye'de hazırlanan bütün yasalar, dayanaklarını bu anayasadan almışlardır. Yasaların Anayasa'ya aykırı olamayacağı ilkesi nedeniyle, aksayan, işlevini yeterince yerine getiremeyen, yarıya dönük daha açık ve uygar olmayan davranışlara neden olan bütün olgular, ister istemez yürürlükteki anayasalara dayanır. 8.1.1985 Tarih ve 3144 sayılı kanunla değiştirilen 6023 sayılı Türk Tabipler Birliği Kanunu da böyle bir yasadır.

A- T.T. Birliği yasağı geçmiş yıllarda sadece iki maddesi değişikliğe uğramış bir yasadır. 6909 sayılı yasa ile iki madde eklenerek 1985 yılında yeniden bir kısmı değiştirilmiş ve bugünkü şekline gelmiştir. Yaklaşık otuzbeş yıldan beri hemen aynı görüşler ve içerik çerçevesinde yürürlükte kalmış, az ya da çok

* T.T.B. Yasası Komisyonu

görevini yapmıştır. Çağın gereklerini yerine getirmek, yasalara daha dinamik unsurlar eklemek, üzerinde yapılacak yorumlarla açmazları çözümlenecek, işlevini bugün ve yarın da yerine getirebilecek yasalar, görevlerini yerine getirebildikleri sürece değerli kalırlar. 6023 sayılı yasa bu yönleri ile artık bundan uzaktır.

B- Çağ demokrasi çağı. Demokrasinin bütün kurum ve kuralları ile işletildiği sürece, demokratik değeri ortaya çıkar. Yasalar da demokrasi ilkelerini kapsadığı ölçüde bu akıma uyarlar. 6023 bu bakımdan da yeterli değildir.

C- Örgütlenme, Dernekler, Oda'lar, Barolar, Sendikalar, Tüketici Birlikleri ve daha pekçoğu ile bir bütün oluşturur. Bütün hepsinin kendi alanlarında söz hakkı, belirli yetkileri, sorumlulukları olmalıdır. Birbirine bağlı, gerektiğinde işbirliği yapabilen, gerektiğinde yarar çatışmasını birlikte çözümlen kurumlar, demokrasinin " **olmazsa olmaz**" ilkesidir. 6023 sayılı yasa bu yönden de yetersizdir.

D- Her konuda, her işte, her davranışta dayanak olarak bir yasa aranması gelişmiş toplumlarda, gelenek ve görenekleri tam yerleşmiş ülkelerde aranmayabilir. Bazı olayların, davranışların, ilkelerin kurumlaştığı, günlük işler haline geldiği yerlerde yasalara bile gerek duyulmayabilir. Hatta birkaç maddelik Anayasalar veya birkaç satırlık yasa maddeleri bu işler için yeterli görülür. Çağın gereklerine ters düşmeyen, dinamik unsurları benimseyebilen toplumdaki bu tutum, yasalarının da uzun, ayrıntılı, her konuyu kapsayan, çok az yorumu gerektiren şekline gereksinim duymazlar. Bizdeki gibi, bu saydıklarımızın tam oturmadağı ülkelerde, yasaların tanımı, yazımı bile ayrıcalıklar ister. 6023 sayılı yasa bu bakımdan da yetersizdir.

E- Yıllar içinde sürekli tartışma konusu olan bir konu da yasalardaki hükümlerdir. Bu konuda çok farklı düşünceler hukukçuları bile zaman zaman karşı karşıya getirmektedir. Acaba yasalara kesin hükümler koymalı mı, yoksa yorumlarla değerlendirilebilecek şekilde hükümler mi koymalı? Bu konu hâlâ açıklık kazanmamıştır. Gene tartışma konusu olan bir konu, düşünülen her konu hakkında akla gelebilecek her ayrıntı yazılmalı mı, yoksa birbirleriyle ilgili konular birleştirilip bir bütün halinde mi yazılmalıdır? Maddeler öyle yazılmalı ki, günün koşullarına olduğu gibi, yarının getireceklerine de açık olmalı görüşü de vardır. Hep tartışılır ve belki yıllarca da tartışılacaktır. 6023 sayılı yasa bu bakımdan da yetersizdir. Karma karışıktır.

F- Yasalar hazırlanırken sorumluluklar ve yetkiler, görevler ve cezalar bir denge içinde gözetilir. Yetkinin olmadığı yerde sorumluluk olmayacağı ilkesi yanında, sorumluluk vermeden yetkiyi nerede ve nasıl kullanacağız sorusunu da sormak gerekir. Görev verildiğinde göreve bağlı cezaların işleme doğaldır. Sorumluluk, yetki, görev ve yaptırım açısından bir denge yasalar bakımından koşul olarak

görülmür. 6023 sayılı yasa bu yönden de yetersizdir.

G- Kurumların etkinliği şu güçlerle oluşur.

- Yasal etkinlik
- Ekonomik etkinlik
- Siyasal etkinlik
- Sosyal etkinlik
- Kurumlaşmış etkinlik(Din kurumu gibi)
- Örgütlenmiş etkinlik
- Sayısal etkinlik(Üyelerin çokluğu anlamında)
- Törebilimsel etkinlik

Bu güçlerin elde bulunanları arttıkça, o kurumun etkinliği de o oranda artar. Ancak arada bazıları için ters orantı gözlenebilir. Evrensel değerlerin artması, törebilimsel etkinlikleri azaltabilir. Veya başka bir deyişle, törebilimsellik ağırlığını sürdürdüğü ölçüde bunun dışında kalanları kullanabilme etkinlikleri azalır. 6023 sayılı yasa T.T. Birliği'nin olması gereken etkinliği için yetersizdir.

H- Herhangi bir kurumun kendi yasasından kaynaklanan işlevlerini yerine getirebilmesi için, o kurumun ilgili konularda diğer kurumlarla işbirliği yapabilmesi, diğer kurumlarla karşılıklı etkileşimde bulunabilmesi, iççeliğin doğması, karşılıklı yaptırım gücüne sahip olması gerekir. 6023 sayılı yasa bu yönden de yetersizdir.

İ- Toplumun gereksinimlerini karşılamayan, toplumdaki uzak, sadece kendi yararlarını dar çerçevede ele alan, kitlesel hareketlere kapalı, sosyal olaylara vurduymaz, bireysel düşünen ve bireyin yararını toplum yararı üzerinde gören, kendi yararını toplum yararı ile dengelemeyen, zaman zaman toplumun bazı kesimlerinden veya başka kurumlardan tepki alan, alınan tepkileri değerlendiremeyen, eyleyemeyen, yaptırımında bulunamayan kurum ve kuruluşlar çağın gereklerine uymazlar. Hele aristokrat denebilmesine neden olan kurumlar, kısa sürede yıpranırlar. 6023 sayılı yasa bu yönden de elverişli değildir. **O halde, 6023 sayılı yasa değiştirilmelidir**

YENİ YASA NASIL BİR YASA OLMALIDIR?

Hazırlanacak yeni bir yasanın genel ilkeleri şöyle sıralanabilir. Bu sıralama birinin diğerine önceliği anlamında değil, sadece sayısal bakımdan yapılmıştır.

1- Hantal olmayan, işlevini gerektiği gibi yerine getirebilen ve olabildiğince çok hekimin katkısını sağlayabilecek yeni bir örgütlenme modeli olmalıdır.

2- Belirli konularda sorumluluk T.T.Birliği'nin olmalı ve bu sorumlulukların gereğini yerine getirebilmek için yetkili kılınmalı.

3- Kendi konularına giren işlerde tam özerk olmalı.

4- Kurum ve kuruluşlarla, kişilerle işbirliğine açık olmalı.

5- Yetki alanına giren konularda yürütme yetki-

sini tam kullanabilmeli ve buna karışmaya izin vermemeli.

6- Yargı yetkisinin yerine geçecek kurum olmalı.

7- Mali güç kaynakları doğuracak yönlere açık olmalı.

8- Kendi konularına giren bütün işlerde söz sahibi olmalı.

9- Hekim özlük hakları için taraf olmalı. (Sendikacılık gündeme girse bile, sendikalarla taraf olmali)

10- Seçilen veya seçilecek sağlık politikalarında hekimlik açısından söz sahibi olmalı.

11- Bazı konular için kesin hükümler içermeli ama bazı konular için dinamikliği sağlayacak ve zaman içinde ihtiyaç duyulduğunda yorumlanabilecek maddeleri kapsamalı.

12- Sürekli eğitime yönelik çalışmaların en azından koordinatörü olmalı. Bu konuyla ilgili dernek vs.yi içine almalı.

13- Denetleme mekanizmalarını iyi işletecek yapı getirilmeli.

14- Tüm hekimleri içermeli. Özellikleri belirtilmeli.

15- İleriye dönük olarak, entegrasyona gidildiğinde, zorlanmadan katılınabilecek yöntemleri veya maddeleri içermeli ama kendi özgün yapısını değiştirmemeli.

BU GENEL İLKELER İŞİĞİNDA - maddeleri ayrıca yazılmak üzere- ÖRGÜTLENME VE ÖRGÜT YAPISI İLE SÜREKLİ EĞİTİM VE ÖZLÜK HAKLARI İÇİN TARAF OLMA KONULARINDAKİ ALTERNATİFLER

ÖRGÜTLENME MODELLERİ:

1. Alternatif: Mevcut yasanın örgütlenme modeli aynen bırakılabilir. Böyle bir durumda hekimlerin katılımı çok zorlansa bile ancak bir takım komisyonlar aracılığı ile yürütülebilir. Oysa hazırlanması düşünülen tasarıda Birlik'e çok görevler verileceği için hem sayısal olarak hem de kalite bakımından istenilen düzeye varılmayabilir. Ayrıca alt yapıda, periferde, ilçelerde ve işyeri bazında katılım arzulanan düzeye gelmez. Bazı yaptırımlarla bunu sağlasak bile seçimle gelmeyen bir yapı oluşturulacağı için bir süre sonra sorumluluktan kaçma ile karşılaşabiliriz. Bu alternatif beğenildiği takdirde (kabul edildiği anlamında) buna ait maddeleri yeniden yazacağız. Etkinlik artıracak yöntem kesinlikle bulunmalı. Bu alternatif daha merkeziyetçi görünüyor.

2. Alternatif: İl bazında yönetim kurulu üyelerinin sayısını artırmak ve her ilçeye seçimle gelinilen bir temsilcilik vermek ve ilçelerde (gerekli ise) görevleri bu temsilcilikler aracılığı ile yürütmek. Buna ek olarak büyük birimlerde (Mesela hastahaneler, çok hekimli sağlık ocakları, çok hekim istihdam edinilen sağlık kuruluşları gibi) seçimle gelinilen temsilcilik-

ler bulundurmak. Bu gibi temsilcilikler bulundurmak. Bu gibi temsilciliklerin yetki ve sorumlulukları o bölge Oda'ları yönetim kurulları tarafından belirlenir ve ünitelerde bu temsilcilikler aracılığı ile yürütme sağlanır. Bütün bu temsilciler Yönetim Kurulu toplantılarına katılır ve daha genişletilmiş bir yönetim kurulu oluşturulmuş olur.

3. Alternatif: İl bazında (buna Oda bazında diyelim) mevcut yasada olmayan yeni bir ünite oluşturmak. Buna **İl Yönetim Meclisi** veya **İl Hekimler Meclisi** ya da **Oda Genel Yönetim Kurulu** ya da **İl Sağlık Kurulu** diyebiliriz. Bu yöntemle sergilenecek tablodan şu anlaşılmalıdır. Oda'ya kayıtlı üyelerin oluşturduğu **Oda Genel Kurulu**, o ildeki en büyük ve yetkili organdır. Bu organ yılda bir kez toplandığına göre, ondan daha az yetkili ama onun adına daha sık toplanabilen ve gerektiğinde daha süratli kararlar alabilen bir ikinci organ oluşturulabilir. Böylelikle daha geniş katılım sağlanmış olur ve alınan kararlar hem iş yapma bakımından, hem denetleme bakımından, hem de çoğulculuk bakımından daha sağlıklı olur. Bu organ genel kurulun seçtiği ve oranları ayrıca düzenlenecek sayıda hekim kapsayacak. Mesela her on üyeye bir kişi gibi vs. Bu organ kendi içinden veya buraya seçilmemiş kişiler arasından Oda yönetim kurulunu, denetleme kurulunu, Oda Başkanının, Onur Kurulunu seçecek. Gerektiğinde ve gerektiği sayıda yönetim kurulu üyesini görevden alabilecek, değiştirecek, denetleyecek, hesap soracak ya da güven oyu verecek. Oda bölgesini ilgilendiren konularda kararları burası alacak, işlerin yürütülmesi için Yönetim Kuruluna görev verebilecek. Bu organın kararları ile gerekli görülen yerlerde ve kurumlarda temsilcilik açacak ve bu temsilcilerin seçimle gelmesini sağlayacak. Seçilmiş bu insanlar da bu organın üyeleri olacaklar ve kararlar birlikte alınacak. Bu alternatif daha çok katılım içeriyor ve iki dereceli seçimi öngörüyor. Benimsendiği takdirde görev ve yetkiler ve bunların sınırları ona göre saptanacaktır.

Bu alternatif kabul edildiği takdirde, Merkez için de geçerli olacak yöntem bu olacaktır. Büyük Kongre tarafından seçilecek kişilerin aynı süreci tamamlamaları gerekecektir. Bunun Merkez için iyi bir yönü vardır. Türkiye genelinde hem çok katılım sağlar, hem Merkez Yönetimine güç verir ve hem de bölgeler arası katılımın merkez ve taşra ayrılması veya tartışmasını keser. Ancak yürütme Kurulu üyelerinin merkezde bulunması şartı böyle durumda konabilir. Çünkü kararları nasıl olsa Büyük Meclis veya adını henüz koymadığımız Kurul olacaktır.

SÜREKLİ EĞİTİM HAKKINDA

1. Alternatif: T.T.Birliği sürekli eğitimin nasıl olması gerektiğine hiç karışmaz. Ancak uygulanıyorsa denetlenmesini sağlar. Yani T.T.B sadece işin puanlama, kredilendirme, uyulup uyulmadığına karışır. Bu durumda yaptırım gücü de olmaz. Sürekli

eğitimi veren veya uygulayanın öncelik hakkı doğar.

2. Alternatif: T.T.Birliği sürekli eğitime karışmaz ama normlarını belirler. Türkiye genelini ilgilendiren belirli minimumlar ortaya koyar. Der ki: Şu kadar kongreye katılmak, şu kadar yayına abone olmak, şu kadar seminere katılmak vs. gibi. Böyle durumda yarı sorumluluk ve yarı yetki var demektir. TTB böyle bir durumu benimserse, en azından kendisinin de bütün hekimlere yetecek sayıda bir organizasyona girmesi gerekir. Böyle bir organizasyona girebilmesinin koşulları tam olamayabilir. Bu bir finans işidir, ilgili diğer kurum ve kuruluşları işin içine çekebilmek meselesidir ki buna pek yanaşmazlar.

3. Alternatif: T.T.Birliği tepede organizatör olarak kalır. Bu şu demektir. T.T.Birliği sadece görev taksimatı yapar. Şu kurum şunu, bu kurum bunu, diğer kurum şunu şöyle yapacak. Bütün ilgili kurumların katılımı ile işi birlikte yürütürler. Değerlendirmesini, denetlenmesini puanlamasını TTB yapar. Bu durumda bütün uzmanlık dernekleri, Üniversiteler, Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, İlaşturma Bakanlığı, Eczacılar Birliği, İlaç Sanayii, belki sendikalar da işin içine girmek zorundadır. Çok özel yasalara, tüzüklere, yönetmeliklere ihtiyaç vardır. En güzel alternatiflerden biridir.

4. Alternatif: T.T.Birliği bütün sorumluluk ve yetkiyi sırtlanır. Bunu yapabilir ve altından kalkar. Ancak önemli olan birkaç konunun devlet tarafından yapılması şarttır. Bunlar:

- Finansa katılacaktır.(Devlete katkısı)
- Uygun bulduğu yer, kurum, kuruluşa emir verebilecektir.
- Özel teşebbüsün bazılarını da işin içine çekebilmek yetkisi verilmelidir.

Bütün bu alternatiflerden birinin seçilmesi durumunda, yasa maddelerini de buna göre daha ayrıntılı olarak düzenlemek gerekir. Bu konu çok özel bir çaba ister. Geçiş süresi içinde daha bir yumuşak geçişle belki başlangıç için bazı yasa maddeleri ile iş idare edilebilir.

G.Y.K. ve TEMSİLCİLER MECLİSİNDEN İSTEDİĞİMİZ

1- Bu alternatiflerden birinin seçilmesi. Başka bir alternatif düşünülüyorsa, gerekçeleri ve yöntemleri ile belirtilmesi ve bunun yasalaşabilmesi olanaklarının irdelenmesi. Hatta gerekirse yasa maddesi gibi yazılması.

2- Aşağıdaki maddelerin doğru olup olmadıkları. Aynı düşünce paylaşılmıyorsa nasıl bir madde istendiği ve bunun kalıplaştırılması.

Madde 1: Tüm hekimler T.T.Birliğine üye olmak zorundadır.

Madde 2: Birliğin adı.

- Türk Tabipleri Birliği
- Türkiye Tabipler Birliği
- Türk Tabip Odaları Birliği

- Türkiye Tabip Odaları Birliği
- Türkiye Hekimler Birliği
- Türkiye Hekimler Kurumu
- Türk Hekimler Organizasyonu

Madde 3: T.T.Birliği, hekim özlük baklarındaki tutum ve davranışların kendisi belirler. Sendikacılık olayı gündeme gelse bile bu hakkı devretmez.

veya

T.T.Birliği, hekim özlük baklarının konu olduğu yerlerde bu hakkın kullanımını sendikaya verir.

veya

T.T. Birliği, hekim özlük bakları konusunda yetki ve sorumluluk üstlenmez. Sadece teorik anlamda çalışma yapar.

veya

T.T. Birliği, hekim özlük bakları için ilgili kurum ve kuruluşlarla taraf olarak masaya oturur fakat alınacak kararların veya karar verilememiş konuların eylemi için diğer kurum ve kuruluşların insiyatifine bırakır.

Madde 4: T.T.Birliği, Türkiye sınırları içinde hekim dağılımı ve istihdamı için söz sahibi olmalıdır.

veya

T.T. Birliği, hekim istihdamı ve dağılımı konusunu hiç ele almamalıdır.

veya

T.T. Birliği, devletin kendi organları için atayaçağı hekimler dışındaki bütün hekim hareketlerinden sorumlu ve bunun için yetkili olmalı.

Madde 5: T.T.Birliği, hekimlerin (ister resmi kurumlarda, ister serbest çalışsınlar) ikinci bir iş yerinde veya görevde çalışıp çalışamayacaklarına karar verme yetkisine haiz olmalı.

Madde 6: T.T.Birliği, hekimlere çalışma izni verebilme yetkisini kendinde saklamalı.

veya

Bu konu hiç gündeme gelmemeli. (Avrupa topluluğu veya başka entegrasyonlara gidildiğinde gerekli olacaktır. Ayrıca yabancı hekimlerin Türkiye'ye gelip çalışmalarını sorunu ileride gündeme gelebilecektir.

Madde 7: T.T.Birliği, etik ve deontolojik suçlar için oldukça ağır sayılabilecek yaptırımlarda bulunmalı.

veya

Anılan suçlar, hekimler için kırıcı ve soğutucu olur. Daba yumuşak önlemler getirilmeli.

Bütün bu saydığımız maddeler yasa maddeleri olarak yazılmamıştır. Sadece genel anlamda fikir almak içindir. Bu görüşler ışığında hazırlanacak yasa, sorumluluk, yetki, diğer yasalara olan ilişkiler, yasanın kendi içinde bütünlüğü, tutarlılığı, dayanakları ve gerekçeleri hesaplanarak yazılacak ve hukukçularla görüşüldükten sonra işleme girecektir. Bu maddeler yasa maddesi gibi görülmemelidir.